USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **G. S.**, zastoupené JUDr. Romanou Lužnou, advokátkou, se sídlem Heinrichova 16, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 5. 2009, č. j. OAM - 824/VL - 07 - ZA05 - 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 4. 2010, č. j. 56 Az 53/2009 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně, advokátce JUDr. Romaně Lužné, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce 2400 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

Shora uvedeným rozsudkem Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) byla zamítnuta žaloba směřující proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 824/VL - 07 - ZA05 - 2008 ze dne 12. 5. 2009, kterým bylo rozhodnuto o žádosti žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) o udělení mezinárodní ochrany tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 283/1991 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se neuděluje. O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto tak, že žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává. Proti tomuto rozsudku krajského soudu brojí stěžovatelka včas podanou kasační stížností.

Stěžovatelka svoji kasační stížnost nejprve opřela o důvody podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."). V doplnění kasační stížnosti podaném prostřednictvím právní zástupkyně pak blíže konkretizovala důvody kasační stížnosti pouze na důvody podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení), podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (skutková podstata, z níž soud vycházel, nemá oporu ve spisech) a podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo v nedostatku důvodů rozhodnutí).

Nesprávné posouzení právní otázky soudem ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. stěžovatelka spatřuje v tom, že jak žalovaný tak krajský soud ve vztahu k ust. § 12 zákona o azylu nesprávně vyhodnotili obavy stěžovatelky z postihu, který jí v zemi původu hrozí ze strany její rodiny pro její náboženské vyznání. Stěžovatelka zdůrazňuje, že pronásledování nebo odůvodněný strach z postihu se nemusí vztahovat pouze k jednání státních orgánů a cituje judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 86/2008 -101 a rozsudek Nejvyššího správního soudu publikovaný pod č. 1347/2007 Sb. NSS), ze které podle názoru stěžovatelky vyplývá, že azylově relevantní může být i pronásledování ze strany soukromých osob a že systematické odmítání státních orgánů poskytnout pomoc jednotlivcům při šikaně vyvolané netolerancí k jejich náboženskému vyznání může být považováno za pronásledování. Žalovaný se dle názoru stěžovatelky zabýval pouze možným jednáním kyrgyzských státních orgánů vůči stěžovatelce ale nezabýval se již jejich pasivitou v situacích, kdy by jednat měly. Dále stěžovatelka namítá, že správní orgán i soud vycházeli při svém rozhodování z neaktuálních informací, protože od března roku 2010 proběhly v Kyrgyzstánu politické a etnické nepokoje, přičemž desítky tisíc lidí ze země uprchly a situace v zemi je napjatá. Stěžovatelka se domnívá, že kdyby požádala o azyl za těchto okolností, byl by jí poskytnut alespoň azyl z humanitárních důvodů.

Stěžovatelka se dále domnívá, že žalovaný ani soud dostatečně neprověřili její tvrzení. Dostatečně též nebyla zdůvodněna údajná irelevantnost jejích tvrzení. Proto skutková podstata, z níž soud vycházel, nemá dle názoru stěžovatelky oporu ve spisech, čímž je naplněn stížnostní důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatelka uvádí, že neměla možnost ke svým tvrzením předložit důkazy, odkazuje však na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 66/2008 - 70), podle které nelze-li ověřit ani vyvrátit určité tvrzení žadatele o azyl důkazy a žadatel splňuje podmínky uvedené v čl. 4 odst. 5 směrnice Rady 2004/83/ES, je správní orgán povinen z těchto tvrzení vycházet. Stěžovatelka se domnívá, že splňuje podmínky uvedené směrnice.

Podle stěžovatelky též rozhodnutí žalovaného nebylo dostatečně zdůvodněno, což způsobuje nesrozumitelnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Tím je podle názoru stěžovatelky naplněn stížnostní důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Závěrem stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že považuje své rozhodnutí i rozhodnutí krajského soudu za souladné s právními předpisy, a v dalším odkázal na obsah správního spisu. Podle názoru žalovaného nebyl odchod stěžovatelky z vlasti motivován žádným z azylově relevantních důvodů. V řízení o udělení mezinárodní ochrany žalovaný vycházel z vlastních tvrzení stěžovatelky sdělených v rámci tohoto řízení. Dále žalovaný zopakoval, že podle jeho názoru stěžovatelka nesplňuje žádný z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany a že udělení mezinárodní ochrany není možno chápat jako prostředek k legalizaci pobytu stěžovatelky na území České republiky. Stěžovatelka měla k legalizaci pobytu efektivně využít institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatelka je též zastoupena advokátem (§ 105 odst.2 s. ř. s.).

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Kasační stížnost ve věcech azylu podle § 104a odst. 1 s. ř. s. musí být odmítnuta v případech, kdy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti. Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou

kasační stížnost věcně projednat. Stěžovatelka v kasační stížnosti však žádné takové důvody neuvedla a Nejvyšší správní soud též důvody pro přijatelnost kasační stížnosti neshledal.

Zdejší soud ze soudního spisu zjistil, že stěžovatelka v žalobě podané krajskému soudu dne 26. 5. 2009 (na č. l. 1 soudního spisu) namítala obecně porušení ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád"), § 50 odst. 2 a 3 správního řádu, § 68 odst. 3 správního řádu a vadné provedení právní kvalifikace žalovaným spočívající v tom, že žalovaný nesprávně vyhodnotil její situaci jako nevyhovující podmínkám § 12 zákona o azylu a § 14a zákona o azylu. Tyto námitky stěžovatelka v žalobě zdůvodnila v konkrétní rovině pouze tím, že v roce 2005 měla v Kyrgyzstánu problémy s policisty, kteří ji bezdůvodně zadržovali a omezovali její svobodu. Uvedené problémy měly podle stěžovatelky pramenit z toho, že její přítel byl v minulosti členem ochranky prezidenta. Dále stěžovatelka uváděla, že se jí v České republice narodil syn, jehož náboženství je křesťanství, takže po návratu do Kyrgyzstánu hrozí, že její syn by se stal obětí náboženského pronásledování. Stěžovatelka konečně zdůraznila, že se do Kyrgyzstánu nemůže vrátit kvůli obavám ze státní policie. Ohledně dalších skutkových důvodů stěžovatelka pouze odkázala na spisový materiál vztahující se k její žádosti o mezinárodní ochranu, který měl k dispozici žalovaný.

Zdejší soud konstatuje, že pouze obecný odkaz na správní spis nelze chápat jako řádné uplatnění námitky v žalobě. Tento závěr je ostatně v souladu s předchozí judikaturou zdejšího soudu - v této souvislosti lze citovat např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 835/2006, podle něhož *I. Líčení skutkových okolností v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých" nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. II. Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. III. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti.*

Stěžovatelka v žalobě ke krajskému soudu netvrdila skutečnost, že jí v zemi původu hrozí pronásledování její rodinou z důvodu jejího náboženského vyznání, resp. její konverze z islámu na křesťanství. Stěžovatelka taktéž v řízení o kasační stížnosti uvádí nové důvody v řízení před krajským soudem neuplatněné, tj. že žalovaný nedostatečně vyhodnotil skutkový stav ve vztahu k případnému neposkytnutí ochrany státními orgány Kyrgyzstánu před pronásledováním ze strany stěžovatelčiny rodiny. Přitom však stěžovatelka svoji konverzi již v průběhu řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany

žalovanému oznámila a žalovaný se jí ve svém rozhodnutí zabýval. Stěžovatelce tedy nic nebránilo, aby námitky proti postupu žalovaného ohledně zhodnocení významu její konverze ke křesťanství uplatnila již v řízení před krajským soudem. Tyto nové skutečnosti a důvody však stěžovatelka uplatnila poprvé až v kasační stížnosti, ač jí nic nebránilo je uplatnit již v řízení před krajským soudem.

Podle ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nemůže přihlížet v řízení o kasační stížnosti ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil až poté, co bylo vydáno napadené rozhodnutí, a podle ust. § 104 odst. 4 in fine s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Nejvyšší správní soud se k této otázce opakovaně vyjadřoval ve své dřívější judikatuře. Lze například odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2005, č. j. 7 Azs 329/2004 - 48, dostupný na www.nssoud.cz, kde se uvádí „*Z citovaných ustanovení vyplývá, že § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl, § 109 odst. 4 s. ř. s. brání tomu, aby se poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, uplatňovaly skutkové novoty. K takto uplatněným novým skutečnostem Nejvyšší správní soud při svém rozhodování nepřihlíží. Přitom je třeba zdůraznit, že nepřípustnost kasačních důvodů neuplatněných v řízení před soudem (§ 104 odst. 4 s. ř. s.) a nemožnost uplatňování skutkových novot (§ 109 odst. 4 s. ř. s.) je třeba vztáhnout k důvodům a skutečnostem uplatněným v žalobě, resp. ve lhůtě uvedené v § 72 odst. 1 s .ř. s. Proto případné uvedení těchto důvodů a skutečností ve správním řízení (včetně řízení azylového) je nerozhodné. Jde jen o další projev zásady koncentrace v řízení před správními soudy, který je v obecném smyslu důsledkem jednoho z principů demokratického právního státu, ať si každý chrání svá práva.*“ Obdobně v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 134/2005 - 43 ze dne 28. 7. 2005, publikovaném pod č. 685/2005 Sb. NSS, dochází soud k závěru, že *důvody kasační stížnosti lze opřít jen o takové konkrétní právní či skutkové důvody, jež byly v řízení před krajským soudem přípustně uplatněny (viz § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), a tedy alespoň v základních rysech formulovány v žalobních bodech [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] obsažených v žalobě či jejím včasném rozšíření, a případně dále (i po uplynutí lhůty k podání či rozšíření žaloby) upřesněny či podrobněji rozvedeny, aniž by tím byly rozšiřovány. To platí jen za předpokladu, že uvedené právní či skutkové důvody mohl stěžovatel v žalobě či jejím včasném rozšíření uplatnit.*

Na druhé straně je třeba zvážit určitá specifika přezkoumávání správních rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany spočívající v tom, že některé případy mohou vyžadovat uplatnění aplikační přednosti mezinárodních smluv před zákony ve smyslu čl. 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava“). Jde zejména o možnou aplikační přednost Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, jež byla spolu s Protokolem týkajícím se právního postavení uprchlíků z roku 1967 publikována pod č. 208/1993 Sb. (dále jen „Ženevská úmluva“). Ženevská úmluva zakotvuje ve svém čl. 33 zásadu *non-refoulement*, když stanoví, že *žádný smluvní stát nevyhostí jakýmkoli způsobem nebo nevrátí uprchlíka na hranice zemí, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení.* V souvislosti s touto problematikou lze poukázat zejména na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs

75/2005 - 75, dostupný na www.nssoud.cz, v němž byl vysloven názor, že *soud je i při aplikaci kogentních norem procesního práva vázán článkem 10 Ústavy ČR. Nesmí proto použít vnitrostátní procesní normu, pokud by její aplikace nutně a nevyhnutelně vedla k porušení zásady non-refoulement obsažené v čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků či k porušení zákazu vyhostit cizince do země, kde by byl vystaven hrozbě mučení či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu, jenž vyplývá z čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a z judikatury Evropského soudu pro lidská práva tento článek vykládající.*

V projednávané věci však Nejvyšší správní soud neshledal v případě shora uvedených stěžovatelčiných námitek nutnost nepoužít některé procesní normy upravující řízení o kasační stížnosti s ohledem na přednostní aplikaci mezinárodních smluv, protože stěžovatelce nic nebránilo uplatnit uvedené námitky již v řízení před krajským soudem a umožnit tak krajskému soudu přezkoumání rozhodnutí žalovaného z pohledu těchto námitek. Nejde tedy o situaci, kdy by stěžovatelka uváděla zcela nové skutečnosti potenciálně relevantní z hlediska mezinárodní ochrany či předkládala zcela nové důkazy, kterými by prokazovala nebezpečí hrozící její osobě při návratu do vlasti. Nejvyšší správní soud též (ve shodě se žalovaným) neshledává tvrzení stěžovatelky o konverzi ke křesťanství zcela věrohodným zejména proto, že z odpovědí stěžovatelky při pohovoru ze dne 4. 5. 2009 (č. l. 53 správního spisu) vyplývá, že nebyla schopna prokázat základní znalosti o náboženském učení církve Ambasáda boží, ke kterému se hlásila. Za této situace ani není jednoznačné, zda stěžovatelka vůbec může být považována ze uprchlíka ve smyslu čl. 1 písm. a odst. 2 této Ženevské úmluvy, ve znění Protokolu z roku 1967. Podle citovaného ustanovení Ženevské úmluvy je uprchlíkem osoba, která *„se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti.“*

Následně se Nejvyšší správní soud zabýval další námitkou stěžovatelky, že od března roku 2010 proběhla změna situace v Kyrgyzstánu v souvislosti s politickými a etnickými nepokoji, přičemž podle názoru stěžovatelky tyto nové okolnosti odůvodňují poskytnutí azylu z humanitárních důvodů.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že tato skutečnost též nebyla stěžovatelkou uplatněna v řízení před krajským soudem. Jde tedy o skutečnost nově uplatněnou až v kasační stížnosti, ke které podle ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. zdejší soud při rozhodování o kasační stížnosti nepřihlíží. Je však třeba zdůraznit, že ohledně této námitky stěžovatelky je situace odlišná od situace v případě námitek stěžovatelky týkajících se její konverze. Stěžovatelka totiž nemohla tuto námitku uplatnit v řízení před žalovaným, neboť změna situace v zemi původu nastala po vydání rozhodnutí žalovaného. Rovněž možnost uplatnění této námitky v řízení před krajským soudem je diskutabilní, neboť změna politické a bezpečnostní situace v Kyrgyzstánu teprve začala probíhat v době, kdy již toto řízení končilo. Zdejší soud tedy považuje za nezbytné se nejprve blíže zabývat otázkou, zda nejsou ohledně této stěžovatelčiny námitky dány podmínky odůvodňující přednostní aplikaci mezinárodních smluv před procesními normami upravujícími řízení o kasační stížnosti.

Z předchozí judikatury zdejšího soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2010, č. j. 2 Azs 8/2010 - 75, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 - 78, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2010, č. j. 6 Azs 17/2010 - 108, všechny dostupné na www.nssoud.cz) vyplývá, že pokud jsou v řízení před soudem rozhodujícím ve správním soudnictví uplatněny nové skutečnosti, které by mohly být relevantní z hlediska poskytnutí mezinárodní ochrany, má soud možnost postupovat dvěma způsoby. Prvním z nich je neakcentování zásady *non-refoulement* při vědomí dostatečnosti záruk vylučujících nucené ukončení pobytu žadatele v České republice do doby proběhnutí nového azylového řízení. Druhou možností je za použití přednostní aplikace mezinárodního práva v souladu s čl. 10 Ústavy sám prověřit tvrzené skutečnosti či provést navržené důkazy. Přitom posledně uvedený postup by měl být upřednostňován z důvodů procesní ekonomie a také s ohledem na to, že žadatel by neměl být bez důležitých důvodů odkázán pouze na režim zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), neboť tento zákon je určen k jiným účelům než zákon o azylu. Toto pravidlo sice není bezvýjimečné, jiný postup by se však měl uplatnit zejména v případech, kdy pro něj existují závažné důvody. Takovými důvody mohou podle judikatury zdejšího soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 8/2010 - 75 ze dne 28. 4. 2010, dostupný na www.nssoud.cz) být zejména nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí vydaného v řízení o mezinárodní ochraně či nutnost obsáhlého doplnění dokazování, výrazně přesahujícího kasační postavení správního soudu.

V projednávané věci stěžovatelka v kasační stížnosti neuvádí důvod, proč by měla konkrétně ona být ohrožena změnou situace v Kyrgyzstánu natolik, že by jí měl být udělen humanitární azyl. Stěžovatelka také zdejšímu soudu nepředložila žádné důkazy, které by vypovídaly o současné situaci v Kyrgyzstánu a o tom jaké nebezpečí by stěžovatelce mohlo za této změněné situace hrozit v případě jejího návratu. Ani správní spis, vzhledem k tomu, že řízení před žalovaným probíhalo od 21. 11. 2008 do 12. 5. 2009, neobsahuje informace, na základě kterých by zdejší soud mohl blíže vyhodnotit nově nastalou situaci v Kyrgyzstánu. Pokud by tedy zdejší soud měl sám prověřit relevanci stěžovatelkou uváděné změny situace v zemi původu pro případné udělení některé formy mezinárodní ochrany, musel by si obstarat komplexní aktuální informace o zemi původu, což by znamenalo provedení dokazování přesahujícího kasační postavení zdejšího soudu.

Stěžovatelka ve změně situace v zemi původu spatřuje okolnost relevantní pro udělení humanitárního azylu ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu. Toto ustanovení zákona o azylu stanoví, že pokud v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Smyslem tohoto ustanovení se zdejší soud v minulosti již opakovaně zabýval. Lze např. odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, dostupný z www.nssoud.cz, ze kterého se podává, že *smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní" azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či*

nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu. Na udělení humanitárního azylu není právní nárok ani subjektivní právo a jeho udělení či neudělení je věcí správního uvážení správního orgánu, který o udělení či neudělení azylu rozhoduje, přičemž soudnímu přezkumu podléhá rozhodnutí o humanitárním azylu pouze z pohledu případného překročení mezí správního uvážení správním orgánem rozhodujícím o udělení či neudělení humanitárního azylu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, oba dostupné na www.nssoud.cz).

Humanitární azyl tedy je, jak vyplývá z výše citované judikatury zdejšího soudu, specifickou formou mezinárodní ochrany, jejíž udělení je věcí správního uvážení žalovaného. Zdejší soud proto konstatuje, že další důležitý důvod, proč nemůže v projednávaném případě sám prověřit relevanci změny situace v zemi původu pro udělení konkrétně této stěžovatelkou namítané formy mezinárodní ochrany, spočívá v tom, že zdejší soud nemůže svým nezávislým soudním uvážením nahrazovat správní uvážení žalovaného.

Nejvyšší správní soud s ohledem na oba výše uvedené důvody shledává v případě stěžovatelky vhodným neakcentovat zásadu *non-refoulement* oproti procesním normám upravujícím řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto v souladu s ust. § 109 odst. 4 s .ř. s. nepřihlédnul při rozhodování o kasační stížnosti ke stěžovatelkou nově namítané změně situace v zemi původu a stěžovatelku odkazuje na podání nové žádosti o mezinárodní ochranu odůvodněné změnou situace v Kyrgyzstánu. Aktuálně platný a účinný zákon o azylu umožňuje jakémukoliv žadateli o mezinárodní ochranu (s výjimkou osob u kterých již bylo zahájeno vycestování) po pravomocném skončení správního či soudního řízení opakovaně učinit prohlášení o mezinárodní ochraně a následně podat novou žádost. Taková žádost bude správním orgánem primárně posuzována zejména z hlediska přípustnosti ve smyslu ust. § 10a písm. e) zákona o azylu. K problematice opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu se zdejší soud v minulosti již vyjadřoval, např. v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, dostupném na www.nssoud.cz, kde konstatoval, že *hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávaní opakovaných žádostí.* V projednávaném případě je dle názoru zdejšího soudu změna situace v zemi původu stěžovatelky skutečností, která může být způsobilá ovlivnit její hmotněprávní postavení a kterou též stěžovatelka (s ohledem na dobu kdy k této změně došlo) nemohla uplatnit bez své viny v předchozím řízení o udělení mezinárodní ochrany. Bude na stěžovatelce, aby v novém řízení o udělení mezinárodní ochrany podrobně uvedla všechny skutečnosti, které by mohly být v souvislosti se změnou

situace v její vlasti relevantní pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, případně doložila jí dostupné důkazy prokazující jak by mohla být ohrožena při návratu do vlasti.

Ze správního spisu (č. l. 16) zdejší soud též zjistil, že stěžovatelce bylo rozhodnutím cizinecké police ze dne 30. 1. 2006, č. j. SCPP - 12/BR - 5 - SV - 2006, uděleno správní vyhoštění. Ze správního spisu (č. l. 6) však dále vyplývá, že stěžovatelka je matkou nezletilého dítěte, které je státním občanem České republiky. V současné době je proto zároveň pravděpodobné, že jsou u stěžovatelky dány podmínky, které umožňují zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění na žádost stěžovatelky vydáním nového rozhodnutí podle ust. § 122 odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Podle citovaného ustanovení zákona o pobytu cizinců vydá policie na žádost cizince, který se po nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění stal občanem jiného členského státu Evropské unie, nové rozhodnutí, kterým zruší rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud nehrozí nebezpečí, že by mohl při svém pobytu na území ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit veřejné zdraví, přičemž obdobně policie postupuje v případě cizince, který se po pravomocném rozhodnutí o správním vyhoštění stal rodinným příslušníkem občana Evropské unie. Zdejší soud též připomíná, že jiné právní záruky vylučující nucené ukončení pobytu žadatele na území České republiky v rozporu se zásadou *non-refoulement* jsou dány některými dalšími ustanoveními zákona o pobytu cizinců, v projednávané věci však nemá zdejší soud možnost vyhodnotit jejich použití v případě stěžovatelky, protože stěžovatelka neuvedla jak konkrétně by mohla být ohrožena změnou situace v zemi původu a nepředložila žádné důkazy o situaci v zemi původu. Jedná se zejména o ust. § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, podle něhož je správní vyhoštění podmíněno závazným stanoviskem Ministerstva vnitra České republiky, že v daném případě nejsou dány důvody znemožňující vycestování cizince do státu, jehož je státním občanem, ve smyslu § 179 téhož zákona. Dále podle § 120a odst. 2 zákona o pobytu cizinců platí, že vzniknou-li důvody znemožňující vycestování cizince po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyhoštění, vydá policie postupem podle § 101 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, nové rozhodnutí ve věci, k čemuž si opět musí vyžádat závazné stanovisko ministerstva.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud zároveň neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky a kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Stěžovatelce byla usnesením Krajského soudu v Brně č. j. 56 Az 53/2009 - 47 ze dne 19. 7. 2010 pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyní JUDr. Romana Lužná. Ustanovená zástupkyně stěžovatelky zdejšímu soudu na výzvu č. j. 6 Azs 38/2010 - 64 ze dne 14. 10. 2010 sdělila přípisem ze dne 20. 10. 2010, že požaduje odměnu v celkové výši 4800 Kč za dva úkony právní služby a jako náhradu hotových výdajů, která ke každému

z provedených úkonů náleží podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „advokátní tarif“). Konkrétně požadovala ustanovená zástupkyně stěžovatelky odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů za dva úkony právní služby: převzetí a přípravu věci podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu a doplnění kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Závěrem svého přípisu ustanovená zástupkyně stěžovatelky zdejšímu soudu sdělila, že není plátcem DPH.

Zdejší soud konstatuje, že ustanovenou zástupkyní stěžovatelky citované ust. § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu se vztahuje pouze na případy, kdy je mezi advokátem a klientem uzavřena smlouva o poskytnutí právních služeb. Naproti tomu případy, kdy je zástupce klientovi ustanoven soudem, upravuje ust. § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu tak, že mimosmluvní odměna náleží za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby. První poradu s klientem však ustanovená zástupkyně stěžovatelky netvrdila. Proto jí za tento úkon právní služby odměna za zastupování podle advokátního tarifu nenáleží. Oproti tomu doplnění kasační stížnosti podáním ze dne 30. 8. 2010 je úkonem, za který ustanovené zástupkyni stěžovatelky náleží odměna za zastupování podle ust. § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu ve výši 2100 Kč a náhrada hotových výdajů podle ust. § 13 advokátního tarifu ve výši 300 Kč. Zdejší soud tedy přiznal ustanovené zástupkyni stěžovatelky odměnu za zastupování ve výši 2100 Kč a náhradu hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč. Jelikož ustanovená zástupkyně stěžovatelky není plátcem DPH, přiznává jí zdejší soud odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů v celkové výši 2400 Kč.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2011

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda

senátu